

DRISKA PRI OTROKU

Otrok ima drisko, kadar odvaja mehko ali vodeno blato trikrat ali večkrat na dan. Natančno mejo med še zdravim številom odvajanj in bolezenskim je težko določiti. Pomembno je, da smo pozorni na spremembo običajnega vzorca odvajanja, posebej, če ima otrok ob tem tudi druge bolezenske težave, odvaja krvavo ali sluzavo blato ali je dehidriran. V teh primerih število odvajanj blati niti ni tako pomembno, prav tako ne stopnja zmečkanosti blata.

Odvajanje blata je odvisno od otrokove starosti:

1. V 1. tednu po rojstvu dojenček odvaja blato večinoma štirikrat ali večkrat na dan, lahko tudi 10-krat na dan. Blato je mehko ali tekoče. <https://www.istockphoto.com/illustrations/diarrhea-child>
2. V prvih 3 mesecih po rojstvu odvajajo dojenčki dvakrat ali večkrat na dan, nekateri samo enkrat na teden.
3. Pri dveh letih odvaja otrok vsaj enkrat na dan. Blato je mehko, a formirano.

Akutna driska je driska, ki traja 5 dni ali manj. Najpogostejši povzročitelji akutne driske so virusi. Vodeno blato in pogostejše dnevno odvajanje blata je lahko znak tudi druge akutne ali kronične bolezni. Nekaj najpogostejših vzrokov za akutno drisko je predstavljenih v nadaljevanju.

DRISKA, KI JO POVZROČAJO VIRUSI

Je najpogostejša driska v otroštvu, pogosto je driski pridruženo bruhanje in/ali vročina. Od l. 2020 je virusna driska pri otrocih zelo pogosta v sklopu covid-19. Čas od izpostavitve do pojava bolezenskih težav je odvisen od povzročitelja. Pri vseh virusnih driskah je zdravljenje enako, zdravimo simptome bolezni.

DRISKA, KI JO POVZROČAJO BAKTERIJE

Bakterijska driska se pojavlja redkeje kot virusna. Značilno je, da se pojavlja pri otrocih, ki so starejši od 2 let. Običajno se otroci nalezijo z okuženim blatom, ki preko rok zaide v njihova usta, z zaužitjem okuženega mesa ali ob stiku z živalmi, npr. perutnino. Najpogostejša povzročitelja sta kampilobakter in salmonela. Bolezen se običajno kaže z visoko vročino, krčevitimi bolečinami v trebuhu, na blatu se pojavi sveža krvi ali sluz.

DRISKA, KI JE POVEZANA Z OKUŽBAMI IZVEN PREBAVIL

Driska brez sveže krvi se lahko pojavi tudi pri vnetju srednjega ušesa, pljučnici ali okužbi sečil. Običajno je blaga, kratkotrajna, lahko jo spremlja tudi vročina ali bruhanje.

DRISKA, KI JE POVEZANA Z ANTIBIOTIKI

Driska se pogosto pojavi v povezavi z jemanjem antibiotikov zaradi drugih bolezenskih stanj (npr. pri vnetju srednjega ušesa...). Najverjetneje je razlog spremenjena črevesna flora zaradi prejemanja antibiotične terapije in posledično razmnoževanje mikrobov v prebavilih.

NESPECIFIČNA DRISKA V OTROŠTVU OZ. DRISKA PRI MALČKIH

Velik vnos hiperosmolarnih tekočin, npr. mleka ali sadnih sokov pri malčkih in mlajših šolarjih lahko povzroči drisko zaradi povečanega ozmotskega bremena. Otroci odvajajo štirikrat ali večkrat na dan mehko ali tekoče blato, ob tem nimajo bolečin. Značilno za to stanje je, da je prvo jutranje blato bolj formirano kot pri naslednjih odvajanjih. Z zmanjšanjem vnosa mleka oz. sadnih sokov se driska umiri.

DRISKA PRI LAKTOZNI INTOLERANCI

Laktaza je encim, ki se nahaja na površini črevesne sluznice in sodeluje pri prebavi. Pri okužbi prebavil pride do poškodbe površinskega dela prebavne cevi in prehodnega pomanjkanja laktaze. Otrok ima zato težave po uživanju mleka oz. mlečnih izdelkov, ki pa so večinoma blage in prehodne. Pri starejših otrocih in adolescentih gre lahko za pomanjkanje encima laktaze v prebavilih in posledično kronično laktozno intoleranco. Po zaužitju laktoze se lahko pojavijo bolečine v trebuhu, napenjanje, vetrovi in driska, tudi bruhanje. Bolečina v trebuhu je pogosto krčevita in locirana okrog popka ali v spodnjem delu trebuha. Blato je obilno, penasto in vodeno. Simptomi se običajno pojavijo v nekaj urah po zaužitju mlečnih izdelkov in izzvenijo 5-7 dni po uvedbi diete brez laktoze.

ZDRAVLJENJE DRISKE:

DRISKA, KI JO POVZROČAJO VIRUSI	simptomatsko
DRISKA, KI JO POVZROČAJO BAKTERIJE	simptomatsko + antibiotik izjemoma
DRISKA, KI JE POVEZANA Z OKUŽBAMI IZVEN PREBAVIL	simptomatsko
DRISKA, KI JE POVEZANA Z ANTIBIOTIKI	simptomatsko
NESPECIFIČNA DRISKA V OTROŠTVU OZ. DRISKA PRI MALČKIH	simptomatsko + omejitev mleka oz. sadnih sokov
DRISKA PRI LAKTOZNI INTOLERANCI	dieta brez laktoze

POMEMBNO:

1. Vsak otrok ima svoj vzorec odvajanja blata, ki v primeru driske odstopa od njegovega običajnega.
2. Pri infekcijski driski naj otrok uživa starosti primerno hrano, dieta ni potrebna. Odsvetovana je mastna hrana, zelo sladke pijače in energetski napitki.
3. Pri infekcijski driski (virusni in bakterijski) se otrok vključi v vrtec po 48 urah od zadnjega bruhanja ali driske.
4. Zdravljene infekcijske driske je simptomatsko:
 - tekočina
 - oralna rehidracijska raztopina (v prosti prodaji)
 - probiotiki (v prosti prodaji)
5. Posvet z zdravnikom je potreben, kadar otrok z drisko kaže znake dehidracije – ne zaužije dovolj tekočine, dojenček ima suhe plenice po 4-6 urah, starejši otrok ne lula po 6-8 urah, otrok joka brez solz, ima kravo drisko, bolečine v trebuhu, je zelo utrujen in zaspan oz. neobičajno veliko spi.